

UPPFÖLJNING AV LOKAL ÅTGÄRDSPLAN FÖR ACKSJÖSYSTEMET

Rapport 1: Dammen är utriven

Sammanfattning

2013 tog vi tillsammans fram en åtgärdsplan för hur
Acksjösystemet i Hagfors kommun
ska kunna uppnå en god ekologisk status.

Nu är vi på god väg att genomföra åtgärdsplanen.

Sommaren 2017 revs dammen och regleringen har upphört.

Nästa etapp blir att återställa älven från flottledsrensning vilket planeras ske sommaren 2018.
Målet är att sjön ska återhämta sig från regleringsskador och att Acksjööringen ska växa sig stark.
Så kan sjö och älv återigen ge en hållbar och rik naturupplevelse för bygdens folk.

KLARÄLVENS VATTENRÅD i samverkan med

Acksjödammen utriven – vad händer nu?

Dammen vid Acksjön, Hagfors kommun, revs sommaren 2017 av ägaren Fortum.. Utrivningen är ett led i den lokala åtgärdsplan som vi tog fram tillsammans. Sommaren 2018 kommer Acksjöälven att restaureras på fyra ställen Åtgärderna syftar till att en god ekologisk status ska uppnås genom bra biotoper i älven, ett naturligt vattenflöde, fria vandringsvägar och fortsatt kalkning. Vi är på god väg.

Innan utrivning har omfattande undersökningar gjorts i älven och i sjön. Under den närmaste 10-årsperioden ska ett kontrollprogram följa utvecklingen i systemet. Det blir spännande!

Foto 1 Acksjön före utrivning, foto Axel Emanuelsson, Norconsult

Foto 2 Acksjön strax efter utrivningen. Arbetsvägen är fortfarande kvar. foto Axel Emanuelsson, Norconsult

Foto 3 Utloppsviken före utrivning. Sjön är inte helt fylld. foto Axel Emanuelsson, Norconsult

Foto 4 Utloppsviken under arbete, arbetsvägen och maskinen syns. Sjön ligger någon dm under den nivå som den kommer att ha. foto Axel Emanuelsson, Norconsult

Foto 5 Utloppsviken fotad mot dammen: Acksjödammen före utrivning, foto Axel Emanuelsson, Norconsult

Foto 6 Nya utloppet, anslutningsdammarna är kvar som kulturminnen. De är ej längre dämmande. Arbetsväge ej ännu borttagen. Foto Axel Emanuelsson, Norconsult

Sommaren innan dammen revs undersöktes strandzon på land och ut i vattnet - vegetationen var skadad. Det är vanligt i en kraftigt reglerad sjö, där isen skaver på stränderna då sjön sänks ner. Nu ligger sjön på sin ursprungliga nivå. Det kan se tråkigt ut på många ställen, där stranden är stenig och utan vegetation – eller där gyttja och dy har blottlagts. Men snart är strandzonen grön igen. Vi hoppas att Karlstads universitet vill följa koloniseringen av detta jungfruliga land i ett forskningsprojekt.

Foto 7 Foto på NV viken några veckor efter dammutrivningen växtligheten börjar så smått spira.

Foto 8 Tidigare översvämmade stränder är helt utan vegetation.

Foto 9 Brudgumsbäcken efter utrivningen

Viken där Brudgumsbäcken mynnar är den del av sjön som påverkats mest av den nya strandnivån. Men bäcken har snabbt eroderat sig ner till sin nya erosionsbas.

Foto 10 Rullstensås ut i sjön från norra stranden?

När sjöytan är tillbaka i sin ursprungliga nivå hittar man fina soliga platser – kanske rastade stenåldersfiskaren här och halstrade sin öringfångst? Här är en bra plats för ett vindskydd – fint beläget med kvällssol och utsikt över Acksjön. Sommaren 2016 provfiskades Acksjön med ett uselt resultat. Vi avser att provfiska igen om några år för att se förändringar.

Foto 11 Ny båt ramp

En ny nedfart för kalkningsbåten har byggts, till glädje för alla och envar. Kalkningen kommer att fortsätta och dess effekter följas upp genom provtagning av vattnet två gånger per år. Vattnets kvalitet följs även upp genom regelbunden undersökning av bottenfaunan nere i Acksjöälven. Bottenfaunan är mat åt öringen och man kontrollerar att även förurningskänliga arter finns.

Foto 12 Ny grillplats.

Stenarna som låg i utskovsdelen av dammen har fått ny användning – i bakgrunden på foto kan man skönja deras ursprungliga plats.

Rastplatsen i södra viken (vid tidigare damm) har fått en större sandstrand. Det är här som de flesta möter Acksjön. Vi kommer att sätta upp en informationstavla om projektet för att förklara strändernas och utloppets nya utseende. På sommaren hade Acksjön tidigare hela två meter högre vattennivå, så visst är det skillnad. Vi ska också göra en ny djupkarta över sjön.

Foto 13 Vacker träbro över älven

Vid det gamla utloppet av Acksjöälven - där dammen låg – har fiskevårdsområdesföreningen tillsammans med skoterklubben byggt en ny bekväm överfart.

Foto 14 Rester av den äldsta? dammen

När sjön sänktes framträdde i den nya utloppsfåran resterna av den äldsta flottningsdammen. Ett tydligt tecken på att sjön nu ligger på sin ursprungsnivå.

Foto 15 Utloppet på utskovets tidigare plats.

Foto 16 Utloppsälven lite högre uppströms

Ny utloppsfåra (foto från två håll, se ovan) har redan hunnit inspekteras av Acksjö-öringen. Vid det elfiske som gjorts i höst – med syfte att kontrollera läget strax efter utrivningen – befanns att både vuxen öring och smolt har letat sig fram till det nya utloppet – säkert ända upp i sjön. Nu behövs här mer död ved för öringen. Massor av död ved kommer att läggas i vid biotoprestaureringen som länsstyrelsen avser att genomföra nästa sommar. Öringstammen följs upp genom ett elfiskeprogram under flera år framöver. Om den lokala Acksjööringen kan växa sig stark kommer den att vara en resurs både för den fiskeintresserade och för den biologiska mångfalden.

Det är vårt huvudmål i det här projektet.

Fortsättning följer.

Anna Sjörs, Klarälvens vattenråd dec 2017